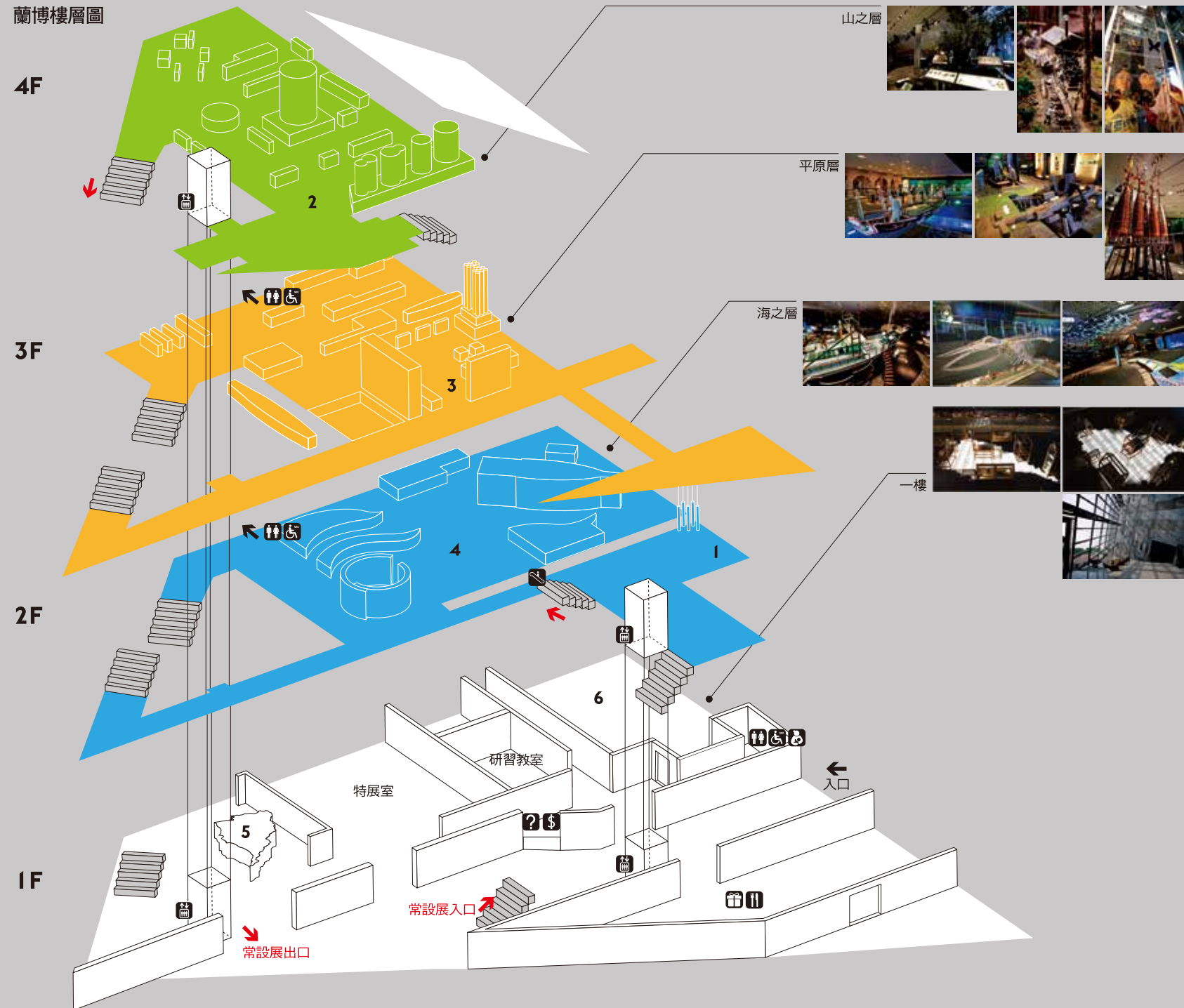
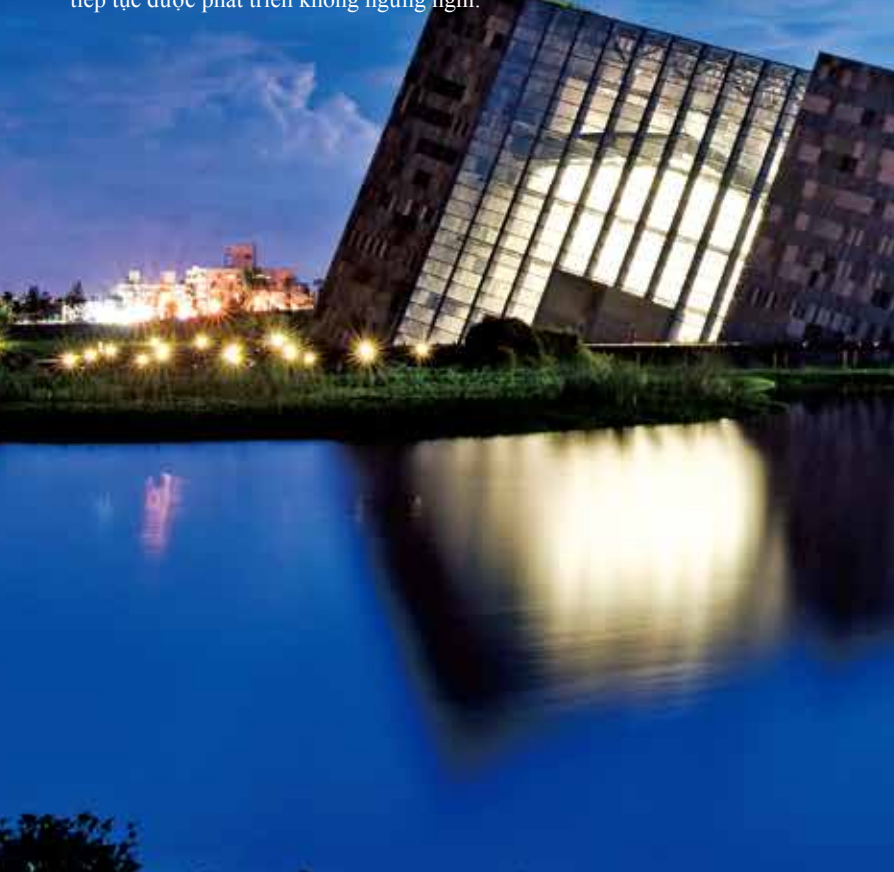


## Nghi Lan là một viện bảo tàng

Tên cũ của Nghi lan là Kavalan , người Kavalan sinh sống ở đây từ cuối thế kỷ 18, khi người Hán đến khai khẩn đồng bằng Lan Dương, xây dựng cứ điểm đầu tiên đặt tên là TouCheng, thời nhà Thanh 1812 vùng đất Kavalan là nơi nhập khẩu và thương nghiệp phát triển nhất, khu vực Nghi Lan trực thuộc ty Kavalan , cách đây đã hơn 200 năm.

## Viện bảo tàng Lan Dương- cửa ngõ làm quen với Nghi Lan

Những năm 1990, chính phủ huyện Nghi Lan đưa ra khái niệm viện bảo tàng sinh thái, coi toàn bộ huyện Nghi Lan là một viện bảo tàng, mà viện bảo tàng Lan Dương được xem như cửa ngõ để làm quen với Nghi Lan, hy vọng thông qua sự duy trì và bảo tồn môi trường tự nhiên và nhân văn, tổng hợp tất cả các phương diện tài liệu nghiên cứu về Nghi Lan, trở thành nơi giáo dục thực tiễn. Năm 2001, thành lập hiệp hội gia tộc viện bảo tàng Nghi Lan, là tổ chức tự hình thành đầu tiên trong quần chúng ở Đài Loan, đến nay đã có gần 60 gia tộc thành viên, phân bố trên đồng bằng Lan Dương, giống như những chuỗi trân châu, tạo thành cơ sở quan trọng của viện bảo tàng Nghi Lan. Thông qua triển lãm tại viện bảo tàng Nghi Lan và trang mạng của viện bảo tàng, chúng tôi hy vọng đem đến cho người xem vẻ đẹp tự nhiên và văn hóa của Nghi Lan, mong rằng viện bảo tàng Nghi Lan tiếp tục được phát triển không ngừng nghỉ.



## Viện bảo tàng Nghi Lan – là một thể kiến trúc cộng sinh cùng trời đất

Kiến trúc của Viện bảo tàng Nghi Lan được lấy ý tưởng từ thiên nhiên của vùng đất này. Kiến trúc sư Yao Ren Xi lấy hình dáng mặt núi thường thấy của bờ biển đông bắc tạo nên một khối đá lớn và lấy chủ đề khúc nhạc “Bốn mùa” của Vivaldi xây dựng mặt ngoài, tượng trưng cho sự thiên biến vạn hóa của đồng ruộng ruộng vẫn vùng đồng bằng Lan Dương, để cho kiến trúc này hòa mình vào thiên nhiên, trở thành một quần thể kiến trúc hữu cơ cộng sinh cùng trời đất. Viện bảo tàng Nghi Lan hoàn thành và đi vào hoạt động năm 2010, lần lượt nhận được rất nhiều giải thưởng kiến trúc như: “Giải thưởng kiến trúc Viên Đông” năm 2010, giải nhất “Giải thưởng kiến trúc Đài Loan”, “Giải thưởng kiến trúc quốc tế” năm 2012... Tại vòng chung kết cuộc thi “Thành phố đáng sống trên thế giới” năm 2011, Viện bảo tàng Nghi Lan lọt vào một trong 43 thành phố trên toàn cầu và nhận được giải vàng thiết kế môi trường nhân tạo.

## Cửa sổ Nghi Lan – trưng bày phong phú và đa dạng

Viện bảo tàng Nghi Lan triển lãm nhấn mạnh vào văn hóa Nghi Lan và đặc sắc sinh thái. Khu triển lãm cố định mô phỏng không gian địa lý đặc thù của Nghi Lan, một Lan Dương với núi non, đồng bằng và biển cả, hòa quện vào nhau, mỗi năm 2 đến 3 lần triển lãm nhấn mạnh theo chủ đề. Chủ đề triển lãm cố định kết hợp với đặc trưng của kiến trúc, chia làm 4 tầng lầu, và chia khu vực triển lãm làm 6 chủ đề lớn:

- “Mở màn” dùng phương thức biểu diễn giới thiệu câu chuyện về sự ra đời của Nghi Lan
- “Núi rừng” thông qua bàn tay nghệ thuật mô phỏng cảm giác không gian giữa núi rừng. Dãy núi Trung Ương và dãy núi Tuyết Sơn nghênh đón gió và hơi nước của biển Thái Bình Dương, làm phong phú thực vật và sinh thái, hình thành “rừng sương”, trong đó nổi bật nhất là sự đa dạng động thực vật ở cửa Siyuan.
- “Đồng bằng” thể hiện cảnh sắc đặc trưng nhất của đồng bằng Nghi Lan: Những mảnh ruộng ngang dọc, ruộng bậc thang, mạ non, lúa vàng. Nước tạo nên phương thức sống của đồng bằng Nghi Lan, thể hiện nét đặc sắc và trí tuệ của người nông dân và thổ dân Nghi Lan.
- “Biển cả” lấy hình ảnh bãi cát giữa dòng hợp lưu của sông và biển, dùng ý tưởng cồn cát trưng bày “Shalunzi”, nghệ thuật trưng bày bày cá bay và cá nước sâu chuỗi hoạt động sinh thái và nhân văn, mẫu vật bộ xương cá voi là tài liệu tham khảo quan trọng do trung tâm nghiên cứu hải dương cung cấp. Dòng hải lưu Kuroshio đi từ đường xích đạo về phía Bắc, qua vùng biển phụ cận đồng bằng Lan Dương, đem lại nguồn cá phong phú, bờ biển đa dạng tạo nên không gian sinh trường của san hô, địa hình núi lửa dưới đáy biển phụ cận đảo Guishan tạo nên nền sinh thái đặc hữu.
- “Hành lang thời gian” những bức ảnh cũ trên tường và những thước phim ghi lại những câu chuyện và lịch sử Nghi Lan. Trong “khu triển lãm chủ đề văn vật nổi bật của Nghi Lan” là triển lãm chính của gia tộc viện bảo tàng Nghi Lan, thông qua những câu chuyện đằng sau các văn vật hiệu thêm về văn hóa phong phú của Nghi Lan.
- “Khu thám hiểm dành cho trẻ em” lấy chủ đề về khảo cổ, dẫn dắt cho trẻ em kiến thức về sự đa dạng và phong phú của khảo cổ.

## 園區圖



- A 入口廣場  
ENTRANCE PLAZA
- B 蘭陽博物館  
LANYANG MUSEUM
- C 烏石礁  
WUSHI REEFS
- D 石港春帆  
SAILS AT WUSHI IN SPRING
- E 烏石港舊址  
OLD WUSHI HARBOR SITE
- F 烏石港環教中心  
WUSHI HARBOR ENVIRONMENTAL EDUCATION CENTER
- G 遊客停車場  
VISITOR PARKING LOT

## Thăng trầm và tái sinh sự phồn vinh trăm năm cảng khẩu

Vị trí của viện bảo tàng Lan Dương là địa chỉ cũ của cảng Wushi thời nhà Thanh. Cảng Wushi là cảng lớn nhất của Nghi Lan trong thời nhà Thanh, khi đó vận chuyển hàng hải từ cảng Wushi qua đường sông tới Toucheng, tạo nên cảnh phồn vinh của đường Kailan đầu tiên (nay là đường Heping huyện Toucheng), không chỉ nắm giữ mạch máu kinh tế của Nghi Lan mà còn là nơi quan trọng để giao lưu văn hóa. Cuối thế kỷ 19, đường sông tích bùn, và tuyến đường sắt Nghi Lan thông xe trong thời Nhật trị là nguyên nhân làm cho cảng Wushi bị lãng quên. Năm 2010, Nghi Lan là huyện đầu tiên ở Đài Loan đề ra dự án, chuẩn bị và thi công mất 18 năm, Viện bảo tàng Lan Dương cuối cùng hoàn thành và đi vào hoạt động, tượng trưng cho sự kế thừa và phát huy văn hóa của Nghi Lan.

## Di tích văn hóa tiền sử

Sau năm 1980 dưới áp lực của các dự án, phòng văn hóa huyện Nghi Lan mở ra kế hoạch công tác khảo cổ trên mảnh đất Nghi Lan, Wanshan, Dazhuwei, Qiwan, trường nông nghiệp Nghi Lan và Hanben là 5 địa điểm được khai thác, khai quật được hơn triệu cổ vật thời tiền sử, trong đó di tích Qiwan của xã Qiaoxi là di tích thời kỳ xã hội cũ quan trọng của miền bắc Đài Loan. Trong đó phát hiện trang sức cá chép vàng là vật quan trọng của người Kavalan, nay được cất giữ tại viện bảo tàng. Ngoài những cổ vật được khai quật, viện bảo tàng Nghi Lan còn cất giữ hơn 8000 hiện vật thời kỳ đầu của Đài Loan như bát đĩa gốm sứ, các bức tranh trong dân gian và các mẫu vật về động thực vật.

## Ca tử hí (ca kịch truyền thống Đài Loan) – được bắt nguồn từ đồng bằng Lan Dương

Nghi Lan là quê hương của ca kịch truyền thống Đài Loan. Đầu thế kỷ 20, Ca tử hí Đài Loan khởi nguồn từ xã Viên Sơn Nghi Lan, ban đầu nó chỉ là nhạc kịch của địa phương, sau ảnh hưởng của trướng đoàn, khúc Côn, kịch GaoJia, kịch Beiguan, kinh kịch... ca kịch của bình nguyên Lan Dương trở thành loại kịch ban đầu duy nhất ở Đài Loan. Bước vào nền ca kịch hiện đại, nội dung và hình thức của Ca tử hí ngày càng đa dạng và tinh tế. Năm 1992 Nghi Lan là huyện đầu tiên thành lập đoàn ca kịch quốc gia trên cả nước - “Đoàn ca kịch Lan Dương” nhằm phát huy nét đặc thù di sản văn hóa truyền thống Đài Loan.

## Di sản văn hóa phi vật thể như cướp đồ cúng ở Toucheng, đua thuyền rồng ở Qiaoxi, rước kiệu thần phật ở Wujie

Các lễ hội dân gian quan trọng của Đài Loan như cướp đồ cúng của huyện Toucheng, đua thuyền rồng của xã Qiaoxi, rước kiệu thần phật ở Wujie. Lễ hội cướp đồ cúng ở Toucheng là lễ hội lớn nhất ở Đài Loan, tổ chức vào chiều ngày cuối cùng tháng 7 âm lịch, vừa là lễ hội tôn giáo dân gian vừa là cuộc so tài, đã trở thành hoạt động dân gian của Đài Loan được thế giới biết đến. Đua thuyền rồng ở Qiaoxi không nhằm mục đích thắng thua, đây là một trong 10 lễ hội dân gian của Đài Loan. Rước kiệu thần phật tổ chức vào tết nguyên tiêu âm lịch, do đền chùa địa phương tổ chức rước kiệu thần phật trên đường phố cổ, đi qua lò lửa, người dân tin rằng tập tục này có thể đem lại bình an và được lưu truyền đến ngày nay.



Lần lượt từ trên, trái qua phải  
Đĩa cổ hình gà trống màu sắc sặc sỡ  
Chum vajra gốm có hoa văn  
Cổ vật được khai quật ở di tích Qiwan  
Cướp đồ cúng Toucheng  
Rừng bách ở núi Loulan  
Đảo Guishan

Dưới trái qua phải, tranh dân gian:  
Mẹ thất nương  
Ông Chen Wang Cong – người đoạt giải thưởng nghệ thuật dân gian  
Người nuôi vịt

## Là huyện văn hóa, bốn mùa đều có lễ hội

Chủ đề lễ hội bốn mùa của Nghi Lan rất đa dạng. Mùa đông có “Nghi Lan chào mừng năm mới” là huyện duy nhất trên toàn quốc tổ chức ăn tất niên với người dân trong huyện đêm 30 Tết. Mùa xuân có “Triển lãm màu xanh” tuyên truyền quan niệm bảo vệ môi trường. Mùa hè có “Lễ hội nghệ thuật quốc tế nhi đồng Nghi Lan” sáng lập năm 1996, là hoạt động do hiệp hội nghệ thuật dân tộc quốc tế (CIOFF) của UNESCO tổ chức. Mùa thu tổ chức hoạt động dưỡng sinh “Lễ hội suối khoáng nóng Jiaoxi” và “Lễ hội Nghi Lan không giả” là hoạt động kết hợp cuộc sống và du lịch. 12 xã, thị trấn ở Nghi Lan đều tổ chức những hoạt động lễ hội với chủ đề và thời gian khác nhau.

## Được trời ban cho nguồn tài nguyên thiên nhiên, nơi ngắm cá voi ở Đài Loan

Môi trường thiên nhiên ở Nghi Lan được trời ưu đãi, rừng bách ở núi Loulan do vị trí cao, vách sâu, mưa đủ, hình thành môi trường sinh thái đa dạng, trở thành một trong những tiềm lực di sản thế giới ở Đài Loan. Nguồn nước dồi dào đã hình thành rất nhiều suối khoáng, dọc khu Qiaoxi có rất nhiều suối khoáng nóng, SuAo có cảnh quan khoáng lạnh nổi tiếng thế giới. Đường bờ biển Nghi Lan dài 101 km, cửa sông Lan Dương đổ ra biển vào mùa đông hàng năm có khu vực bắt lươn. Phụ cận đảo Guishan, quanh khu vực khoáng nóng dưới lòng biển có loài cua đặc hữu trên thế giới – cua Xenograpsus testudinatus, vùng biển lân cận còn là khu vực ngắm cá heo, cá voi quan trọng của Đài Loan.

## 交通圖



### Phương tiện giao thông

**Tàu hỏa:** Ngồi tàu tuyến Dongbu Ganxian tới trạm Toucheng, đi bộ khoảng 20 phút theo hướng Wushi, hoặc ngồi xe bus của huyện Nghi Lan tới trạm xe Viện bảo tàng Lan Dương, hoặc xuống ở trạm Wushi đều có thể tới.

**Xe bus 1:** Ngồi xe Thủ Đô tuyến quốc lộ 5 hoặc xe khách Kavalan tới Qiaoxi, chuyển xe bus của huyện Nghi Lan tới trạm xe viện bảo tàng Lan Dương, hoặc xuống ở trạm cảng Wushi đều có thể tới.

**Xe bus 2:** Ngồi xe khách Quốc Quang tuyến quốc lộ 5 tới trạm xe viện bảo tàng Lan Dương, hoặc xuống ở trạm cảng Wushi đều có thể tới.

### Tuyến đường giao thông

#### Tự lái xe

**Tuyến 1:** Từ Cơ Long đi theo đường bờ biển Đài 2 về phía Nam, qua km số 134.5 là tới.

**Tuyến 2:** Đi đường quốc lộ 5 qua đường hầm Tuyết Sơn, xuống nút giao thông Toucheng đi hướng về cảng Wushi, đến km số 134.5 tuyến Đài 2 là đến.

### Thời gian mở cửa

9:00~17:00 thứ Năm đến thứ Ba hàng tuần (16:30 ngừng bán vé)  
Nghỉ thứ Tư hàng tuần (nếu gặp ngày lễ vẫn mở cửa bình thường).  
Ngày 30 và mùng 1 Tết âm lịch sẽ có thông báo sau.

### Giá vé

Vé:100 tệ/người

Vé đoàn (20 người trở lên):80 tệ/người

Vé trẻ em, học sinh (6-12 tuổi, học sinh có thẻ học sinh chứng minh): 50 tệ/người

Vé ưu đãi (đoàn thể học sinh 20 người trở lên, có thẻ học sinh chứng minh): 30 tệ/người

Ngày lễ, người già 65 tuổi trở lên (có chứng minh nhân dân Đài Loan chứng minh): 50 tệ/người

Miễn vé: người khuyết tật (có sổ khuyết tật được đi kèm 1 người),

nhân viên tình nguyện được chính phủ công nhận (có thẻ tình nguyện viên),

người già 65 tuổi trở lên (ngày thường, có chứng minh nhân dân Đài Loan chứng minh),

trẻ em huyện Nghi Lan dưới 6 tuổi hoặc có chiều cao dưới 115 cm (có giấy tờ chứng minh)

### Thuyết trình theo giờ cố định

**Thứ 2-thứ 3: 14:00**

**Thứ 4 : Nghi**

**Thứ 7 - Chủ Nhật: 10:00 và 14:00**  
Đăng ký tại quầy phục vụ và nộp 20 tệ/máy tiền thuê tai nghe

### Thuyết trình bằng máy ghi âm

Tiếng Trung 50 tệ / máy  
Tiếng Anh, Nhật 100 tệ/ máy  
Tới quầy phục vụ thuê, và trả lại trước giờ đóng cửa trong ngày của viện bảo tàng.

### Thuyết trình theo đoàn

Số điện thoại: 03.977.9700 chuyển 503  
Hẹn trước hai tuần đến thăm quan, cách đăng ký và chi phí mời lên trang mạng tham khảo hoặc gọi điện hỏi.

## 蘭陽博物館

26144 宜蘭縣頭城鎮青雲路三段750號

電話03-977-9700 傳真03-977-9300

MAIL lymuseum@mail.e-land.gov.tw

